

O b r a z l o ž e n j e

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje Odluke o završnom računu budžeta opštine Nikšić za 2013. godinu sadržan je u odredbama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Službeni list CG“ broj 20/14), Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list RCG“, br. 42/03, 28/04, 75/05, 13/06 i „Službeni list CG“ br. 88/09, 03/10, 73/10, 38/12 i 10/14), Zakona o finansiranju lokalne samouprave („Službeni list RCG“, broj 42/03 i 44/03 i „Službeni list CG“, br. 5/08 i 74/10), i Statuta opštine Nikšić, („Službeni list RCG – opštinski propisi“, br. 20/04 i 43/06 i „Službeni list CG – opštinski propisi“, br. 24/10 i 26/10).

Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti u članu 68 propisuje sadržaj završnog računa budžeta, a u članu 69 da završni račun budžeta opštine priprema odgovorno lice u opštini i da se dostavlja na uvid Ministarstvu finansija.

Zakon o lokalnoj samoupravi u članu 45 stav 1 tačka 6 propisuje da skupština donosi budžet i završni račun.

Zakon o finansiranju lokalne samouprave u članu 55 propisuje da, po isteku godine za koju je budžet donesen, skupština opštine donosi završni račun budžeta i šta završni račun opštine sadrži.

Statut Opštine u članu 32 stav 1 alineja 6 propisuje da Skupština donosi budžet i završni račun budžeta a u članu 40 propisuje akte koje Skupština donosi u vršenju poslova iz svog djelokruga.

Sadržaj Odluke

Član 55, Zakona o finansiranju lokalne samouprave, posebno propisuje sve bitne elemente koji su sastavni dio Odluke o Završnom računu budžeta opštine. To su:

- bilans stanja,

- bilans prihoda i rashoda, iskazanih u skladu sa organizacionom, funkcionalnom i ekonomskom klasifikacijom,
- izvještaj o kapitalnim rashodima i finansiranju,
- izvještaj o novim tokovima,
- izvještaj o izvršenju budžeta, sačinjen tako da prikazuje razliku između u odobrenih sredstava i izvršenja,
- objašnjenje velikih odstupanja između u odobrenih sredstava i izvršenja
- izvještaj o primljenim donacijama i kreditima, domaćim i inostranim, i izvršenim otplatama dugova,
- izvještaj o korištenju sredstava iz tekuće i stalne budžetske rezerve,
- izvještaj o garancijama datim u toku fiskalne godine,
- izvještaj eksterne revizije o finansijskim izvještajima.

Član 68 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti propisuje da Završni račun Budžeta sadrži i:

- početno i završno stanje konsolidovanog računa trezora
- pregled izvršenih odstupanja u odnosu na planirane iznose
- izvještaj o uzetim pozajmicama
- izvještaj o izdacima budžetskih rezervi
- izvještaj o garancijama datim tokom fiskalne godine
- izvještaj o kapitalnim projektima
- izvještaj o realizaciji programskog budžeta
- izvještaj o državnom dugu i datim garancijama
- izvještaj o poreskim i neporeskim potraživanjima iz člana 12 ovog zakona
- izvještaj o primicima i izdacima Javnih ustanova koji nisu uključeni u konsolidovani račun trezora i
- izvještaj o stanju neizmirenih obaveza koje nemaju karakter pozajmica u skladu sa članom 14 stav 2 ovog zakona.

Saglasno citiranim odredbama, Odluka o Završnom računu opštine Nikšić za 2013. godinu sadrži:

BILANS STANJA ZA 2013. GODINU

Aktiva

<u>011 Osnovna sredstva</u>	20.411.907,18
od ega:	
- Upravna zgrada, poslovni prostori	19.354.923,97
- Oprema za veze	33.928,73
- Oprema za saobraćaj.....	562.233,02
- Elektro oprema.....	89.896,37
- Kancelarijska oprema.....	355.858,25
- Vatrogasna oprema	1.072,96
- Mjerni i kontrolni uređaji.....	5.644,21
- Oprema za ugostiteljstvo i turizam	2.195,04
- Oprema Službe zaštite.....	6.154,63
061 Amortizacija osnovnih sredstava.....	2.842.397,04
Sadašnja vrijednost osnovnih sredstava.....	17.569.510,14
<u>111 Učelo i u kapitalu</u>	1.698.369,04
<u>121 Novčana sredstva</u>	277.506,21
od ega:	
- novčana sredstva na žiro računu 31.12.2013.g.....	277.371,27
- stanje blagajne na dan 31.12.2013.g.	134,94
<u>122 Kratkoročna potraživanja</u>	10.864.713,81
- porez na nepokretnosti	9.016.877,49
- porez na firmu ili naziv	408.919,76
- porez na potrošnju alkoholnih i bezalkoholnih pića.....	11.234,93

- prirez porezu na dohodak fizičkih lica.....	453.372,82
- naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta kod pravnih lica	202.007,52
- naknada za izgradnju i korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog puta.....	640.044,79
- naknada za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva.....	46.923,32
- lokalne komunalne takse.....	35.468,67
- potraživanja po osnovu ugovora o zakupu poslovnog prostora.....	49.864,51
- Deficit	4.409.841,92

UKUPNO AKTIVA:

34.819.941,12

Pasiva

Obaveze prema zaposlenima.....	2.554.383,88
Obaveze za ostale tekuće izdatke.....	1.293.245,00
Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu.....	5.404,00
Obaveze za transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru.....	1.027.289,40
Obaveze za kapitalne izdatke.....	1.046.342,82
Obaveze po osnovu otplate dugova.....	9.253.350,32
Obaveze iz rezervi.....	82.607,56
Dugoročne obaveze.....	19.557.318,14

UKUPNO PASIVA:

34.819.941,12

Bilans prihoda i rashoda

Donošenjem Završnog računa završava se posljednja budžetska faza. Za razliku od budžeta koji predstavlja plan prihoda i rashoda Završni račun budžeta predstavlja dokument koji pokazuje kako je taj plan ostvaren i na kraju godine iskazuje sve ostvarene prihode i ukupan raspored sredstava u budžetskoj godini koja je istekla.

Bilans prihoda i rashoda, koji u suštini predstavlja bilans uspjeha, prikazan je u Odluci gdje ostvareni primici iznose 20.080.202,058 €, a izdaci 19.802.695,84 €. Razlika između prihoda i rashoda predstavlja stanje na žiro račun i blagajni na dan 31.12. 2013. godine u iznosu od 277.506,21 €.

Analitički prikaz izvršenja budžeta prema organizacionoj, funkcionalnoj i ekonomskoj klasifikaciji, prema nosiocima, odnosno bližim namjenama tih sredstava, dat je u posebnom dijelu operativnog i investicionog budžeta.

Izveštaj o kapitalnim rashodima i finansiranju

Nosioci kapitalnog budžeta u 2013. godini bili su: Služba predsjednika i Služba menadžera.

Ukupno planirana sredstva investicionog budžeta za 2013. godinu iznose 9.726.520,00€, a izvršena (plaćena) su u iznosu od 6.995.371,74 €.

U strukturi izvršenih (plaćenih) sredstava kapitalnog budžeta najveće udjele imaju aktivnosti na izgradnji sistema za prečišćavanje otpadnih voda 4.132.017,39 €. Otplata obaveza iz prethodnog perioda iznosila je 2.261.558,37 €. Detaljan prikaz opredijeljenih sredstava, kao i prikaz svih aktivnosti dat je u bilansu kapitalnog budžeta.

Izveštaj o nov anim tokovima

Ministarstvo finansija je donijelo pravilnik o pripremi, sastavljanju i podnošenju finansijskih izvještaja budžeta, vanbudžetskih fondova i jedinica lokalne samouprave, koji obavezuje jedinice lokalne samouprave da podnose slede e izvještaje:

- godišnji izvještaj o nov anim tokovima budžeta po ekonomskoj klasifikaciji,
- izvještaj o nov anim tokovima budžeta po funkcionalnoj klasifikaciji,
- izvještaj o neizmirenim obavezama i
- izvještaj o konsolidovanoj javnoj potrošnji.

Svi ovi izvještaji na godišnjem nivou nalaze se u prilogu odluke.

Izveštaj o izvršenju budžeta sa prikazom razlike izme u odobrenih sredstava i izvršenja

U Odluci o izmjenama Odluke o budžetu za 2013.god. troškovi su planirani na obra unskoj osnovi u iznosu od 35.742.711,00 €, što zna i da je predvi eno ukalkulisavanje svih stvorenih obaveza do kraja 2013. godine. Odobrena potrošnja za navedeni period iznosi 34.417.772,08 €. Kada se navedenom iznosu dodaju obaveze koje su uknjižene u 2014.god. a odnose se na 2013.godinu u iznosu od 647.546,74 € dobija se ukupna odobrena potrošnja u iznosu od 35.065.318,82 € odnosno 98,10 od planiranog iznosa. Ako stavimo u odnos planiranu i odobrenu potrošnju (rashode) dolazimo do zaklju ka da je odobrena potrošnja manja u odnosu na plan za 677.392,18 € odnosno 1,9 manje nego što je planirano.

Rebalansom budžeta za 2013. godinu planirani su prihodi od 20.452.162,23 € a realizovani su u iznosu od 20.080.202,05 € što zna i da su ostvareni prihodi manji u odnosu na plan za 371.960,18 € ili 1,82 . Planirana nepokrivena potrošnja odnosno korektivni ra un je iznosio 15.290.548,77 € a ukupne neizmirene dospelje obaveze na 31.12.2013.god. iznose 15.262.622,98 €, što je manje od planirane nepokrivene potrošnje za 27.925,79 €.

U lanu 2 ove Odluke u dijelu bilansa rashoda, prikazane su pla ene obaveze na kraju 2013. godine u iznosu od 19.802.695,84 €. To je prikaz na gotovinskoj osnovi. Kako nam trezorsko poslovanje omogu ava i prikaz obra unskog toka obaveza koje iznose 34.417.772,08€, proizilazi da je razlika izme u odobrenih sredstava i izvršenja 14.615.076,24 € na dan 31.12.2013.god.

Pregled iz koga se mogu vidjeti ove konstatacije dat je u prilogu.

Kako završni račun, shodno zakonskim procedurama i računovodstvenim standardima treba da sveobuhvatno iskaže obaveze koje se odnose na 2013.god., to smo navedene obaveze uvećali za obaveze koje se odnose na 2013.godinu a knjižene su u 2014. godini i one iznose 647.546,74 €, pa ukupne dospjele neplaćene obaveze stvorene do kraja 2013.god. iznose 15.262.622,98 €. Promjene ovih obaveza su se manifestovale kroz izvještaj o neizmirenim obavezama na 31.12.2013.god. a tako je prikazane i kroz bilans stanja koji je sastavni dio Obrazloženja.

Struktura ovih promjena kroz Izvještaj o neizmirenim obavezama je sledeća:

- Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca umjesto 2.101.252,16 iznose 2.496.672,80 €, a razlika je neisplaćena zarada organa lokalne uprave za decembar 2013.god.€
- Obaveze za ostala lična primanja, umjesto 55.328,98 € iznose 57.711,08 €
- Obaveze za ostale tekuće izdatke, umjesto 1.179.896,89 € iznose 1.293.245,00 €
- Obaveze za transfere institucijama, pojedincima nevladinom i javnom sektoru, umjesto 887.669,78 € iznose 1.027.289,40 €
- Obaveze po osnovu otplate dugova umjesto 9.256.574,05 € iznose 9.253.350,32 €

Objašnjenje veštinskih odstupanja između odobrenih sredstava i izvršenja

U 2013. godini ukupna razlika između odobrenih i izvršenih sredstava iznosila je 15.262.622,98 €. Veštinski odstupanja između odobrenih i izvršenih sredstava su:

- bruto zarade, za šta je odobreno 4.242.393,25 € a izvršeno 2.141.141,09 €, što znači odstupanje u iznosu od 2.101.252,16 €. Ovaj iznos se odnosi na neisplaćene bruto zarade za I, II i III mjesec 2013. godine, a ostatak su neplaćene obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz zarada za 9 mjeseci 2013.god. (I,II,III,V,VII,VIII,IX,X, i XI mjesec 2013.god.) Bruto zarada organa lokalne uprave za XII mjesec 2013.godine je ukalkulisana u 2014. god. na kontu 4631-otplata obaveza iz prethodnog perioda, tako da neizmirene obaveze po osnovu bruto zarada iznose 2.496.672,80 € kako stoji i u Izvještaju o neizmirenim obavezama koji je u prilogu ove Odluke

- rashodi za usluge, za šta je odobreno 1.501.447,53 € a pla eno 793.710,76 €, što zna i da obaveza u iznosu od 707.736,77 € nije pla ena. Od ove obaveze najve i dio se odnosi na usluge Javnog komunalnog preduze a evidentirane na konto 414-991 kod Sekretarijata za komunalne poslove i saobra aj (Održavanje isto e na javnim površinama, parkovima i zelenim površinama, lokalnih i nekategorisanih puteva i ulica, uklanjanje bespravno podignutih objekata, održavanje atmosferske kanalizacije i dr. komunalne usluge) i iznosi 607.719,84€.
- Rashodi za teku e održavanje, za šta je odobreno 165.225,92€ a pla eno 38.732,44€, što daje neizmirenu obavezu od 126.493,48€.
- transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, odobreno 2.018.890,97 € a pla eno 1.147.106,09 €, tako da je neizmirena obaveza 871.784,88 €. U okviru ovog sinteti kog konta najve i dio nepla enih obaveza odnosi se na konto 43191- Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca kod Javnih ustanova i iznosi 532.369,49€.
- u okviru kapitalnih izdataka nepla ene obaveze imamo na kontu 4412- Izdaci za lokalnu infrastrukturu, za koje je bilo odobreno 4.628.361,33€, a pla eno 4.175.347,64€.
- otplata obaveza iz prethodnog perioda, odobreno 16.026.443,07€ a pla eno 6.769.869,02 €, što daje neizmirenu obavezu od 9.256.574,05 €.

*Izveštaj o primljenim donacijama i kreditima,
(doma im i inostranim) i izvršenim otplatama dugova*

Izveštaj o primljenim donacijama i kreditima (doma im i inostranim) i izvršenim otplatama dugova

U 2013. godini su planirane teku e donacije 186.000,00 €, a upla ene su u iznosu od 202.474,15 € što zna i da je plan premašen za 16.474,15 € ili u procentima za 8,86 %.

Struktura ostvarenih donacija je:

- Donacija Ministarstva zdravlja i socijalnog staranja za radove na zgradi za penzionere 34.326,53 €,
- Donacija NR Kine za vodovod Golija 20.000,00€,
- Donacija Ministarstva poljoprivrede za vodovod u Župi 20.000,00 €,
- Donacija Ministarstva poljoprivrede za iš enje korita rijeke Zete 5.000,00 €,
- Donacija Ministarstva poljoprivrede za vodovod Šume i Šipa no 80.000,00 €,
- Donacija Ministarstva poljoprivrede za vodosnabdijevanje za 2014.god. 10.000,00€,
- Donacija Ministarstva poljoprivrede - Uprava za šume za iš enje snijega 10.000,00 €,
- Donacija Ministarstva za ljudska i manjinska prava za NVO „Romsko srce“ i „Nada“ 1.997,50 €,
- Donacije za ki enje grada (AG Info, Erste banka, Uniprom, Citus Doo, Uno, Mesna industrija Goranovi , MN Metal, Agromont Doo, EPCG, Luxor Doo) 8.700,00 €,

- Donacija Centra za demokratiju i ljudska prava (Ugovor o cesiji: Centar za demokratiju i ljudska prava – Opština Nikšić – JP Vodovod i kanalizacija) za radove na poboljšanju vodosnabdijevanja na Brliji 12.450,12 €.

Kreditno zaduženje za 2013. godinu je iznosilo 3.563.870,60 €, i odnosi se na pozajmice i kredite iz domaćih izvora (650.000,00€) i iz inostranih izvora za kolektor otpadnih voda koga finansira Evropska investiciona banka. (2.913.870,60 €). Pozajmice i krediti iz domaćih izvora u iznosu od 650.000,00 € odnosile su se na kratkoročnu pozajmicu koja je u cjelosti izmirena u 2013.godini.

Kada je riječ o otplati dugova izvršeno je plaćanje u iznosu od 9.093.297,92 €. Od ovog iznosa na otplatu hartija od vrijednosti i kredita rezidentima se odnosi 2.323.428,90 €, dok na otplatu obaveza iz prethodnog perioda 6.769.869,02 €, što čini 43,28 % od prenešenih obaveza iz 2012. godine (15.640.167,73 €).

Izveštaj o korišćenju sredstava tekućih i stalne budžetske rezerve

Sredstva tekućih i budžetske rezerve ukalkulisana su u iznosu od 380.624,38 €, a izvršena su u iznosu od 298.016,82 €. Ona su korišćena za pokriće neplaniranih izdataka, ili izdataka planiranih u nedovoljnom iznosu.

Sredstva za stalnu budžetsku rezervu u 2013.godini nijesu odobrena.

Prikaz korišćenja sredstava tekućih i budžetske rezerve, dat je u prilogu.

Izveštaj o garancijama datim u toku fiskalne 2013. godine

U toku fiskalne 2013. godine opština Nikšić nije davala garancije kao instrumente obezbjedjenja plaćanja.

Izveštaj eksterne revizije o finansijskim izveštajima opštine Nikšić za 2013.godinu

Izveštaj eksterne revizije završnog računa budžeta opštine Nikšić za 2013. godinu dat je u prilogu ove Odluke.